

NÁVRH NA UDĚLENÍ CENY MINISTERSTVA KULTURY ZA NEPROFESIONÁLNÍ UMĚNÍ V OBLASTI DIVADELNÍCH A SLOVESNÝCH AKTIVIT

za celoživotní přínos v oblasti uměleckého přednesu a divadla poezie

ZDŮVODNĚNÍ NÁVRHU

PhDr. IVAN NĚMEC

30. 1. 1943, Brno

Ivan Němec významně posunul vnímání uměleckého přednesu jako svébytného uměleckého výkonu a přispěl k jeho metodologii, a to včetně dětského přednesu. V tomto smyslu patří k zakladatelským osobnostem oboru podobně jako např. Vítězslava Šrámková.

O umělecký přednes se zajímal už jako středoškolák. V letech 1960–1965 studoval češtinu a ruštinu na brněnské filozofické fakultě. V průběhu studia navštěvoval fakultativně i teatrologii. Po vojenské službě pracoval jako středoškolský pedagog, v roce 1972 se vrátil na VŠ jako odborný asistent katedry bohemistiky tehdejší Pedagogické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně. V roce 1998 se stal dramaturgem dramaturgem brněnského studia České televize, ale fakultu zcela neopustil a spolupracuje s ní dodnes.

Ve své odborné práci se věnoval literární teorii, pro umělecký přednes je přínosné především jeho pojetí recitace jako jednoho ze způsobů interpretace literárního textu.

Na Šrámkově Sobotce se seznámil s lektory PhDr. Vítězslavou Šrámkovou, Mgr. Jiřím Hrašem a PhDr. Jiřinou Novotnou-Hůrkovou a později se stal jejich kolegou a členem ústředního poradního sboru pro umělecký přednes, kde působil v letech 1974–1990. V letech 1991–2003 pokračoval v činnosti jako člen odborné rady ARTAMA pro umělecký přednes a divadlo poezie.

V roce 1973 poprvé zasedl v porotě Wolkrova Prostějova, byl častým lektorem krajských soutěží, Pedagogické poemy nebo Moravského (později Mezinárodního) festivalu poezie ve Valašském Meziříčí. Jako lektor jezdil i na Šrámkovu Sobotku a dodnes zasedá v porotě Poděbradských dnů poezie. Jeho teatrologické vzdělání ho předurčovalo k tomu, že byl platným členem porot nejen pro sólové recitátory, ale i pro divadla poezie.

Nemalé zásluhy o umělecký přednes plynou i z jeho práce se studenty na pedagogické fakultě brněnské univerzity. Nejen že studenty učitelství směřoval k tomu, aby přednes chápali jako jednu

z možností interpretace literárního díla, ale vychoval si i schopné následovníky – za všechny jmenujme výborné recitátory, ale dnes už především lektory Wolkrova Prostějova a členy rady pro umělecký přednes a divadlo poezie Radima Šípa a Davida Kroču.

Z odborných článků a statí jmenujme např. *Lákadla a úskalí přednášené poezie* (AS 1978/2), *Přednášeč a pedagog* (AS 1978/6), jako editor sestavil sborník *Tvorba pásma* (ÚKVČ 1983). Ve sbornících brněnské pedagogické fakulty publikoval články *Některé problémy dětského přednesu na základních školách* (1981) či *O přístupu k básnickému textu z hlediska uměleckého přednesu* (1987). Je autorem i vlastních metodických publikací *Třikrát o uměleckém přednesu* (1989) a *Technika a kultura řeči* (1990).

Přestože dnes už v porotách tolik nezasedá, jeho přínos je stále patrný v osobách mnoha bývalých studentů, dnes pedagogů, kteří ve své práci s malými a mladými recitátory stále čerpají ze svých vysokoškolských zkušeností.

Výběr z ediční činnosti:

Příspěvky k poetice románů Zdeňka Pluhaře (1989)

Půlstoletí Pedagogické fakulty (1996, editor, s Františkem Čapkem)

Cesty k tvořivé škole (1998, editor, s Rudolfem Šrámkem)

Některé problémy dětského přednesu na základních školách (1981, studie)

O přístupu k básnickému textu z hlediska uměleckého přednesu (1987, studie)

Technika a tři řeči (1990, studie)

Tvorba pásma, sborník - O úloze a významu dramaturgie (1983, studie)

Kolektivní práce:

Postavy brněnského jeviště III (1994, ed. Eugenie Dufková, Bořivoj Srba)

Pohádkové příběhy v české literatuře pro děti a mládež 1990–2010 (2011, ed. Milena Šubrtová)

Slovník spisovatelů literatury pro děti a mládež II – Čeští autoři (2012, ed. Milena Šubrtová)